

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

VP 5

Studentský parlament jako nástroj pro rozvoj kompetencí pro demokratickou kulturu

Metodika – po evaluaci

Autor: Ing. Tomáš Kostka

1 Cíle vzdělávacího modulu

Cílem projektu „*Školní parlament jako vzdělávací proces vedoucí k rozvoji kompetencí pro posilování demokratické kultury*“ je vytvoření sady ucelených studijních materiálů pro realizaci školního parlamentu (ŠP) na střední škole. Každý modul lze absolvovat v prezenční nebo distanční formě studia. V rámci projektu jsou vytvořeny metodiky, skripta a pracovní listy pro každou formu studia (prezenční a distanční). Termínem *školní parlament* rozumíme oba typy parlamentů – *žákovský* (pro ZŠ) a *studentský* (pro SŠ). Cílovou skupinou projektu jsou žáci základních a středních škol, pedagogičtí pracovníci, vedoucí pedagogičtí pracovníci a koordinátoři žákovských/studentských parlamentů. Vzdělávací modul 05 se zaměřuje na cílovou skupinu *žáci středních škol* (žáci oborů vzdělání 3letých s výučním listem, 4letých s maturitní zkouškou a 2letých nástavbových). Vstupním předpokladem pro absolvování modulu je základní vzdělání včetně znalosti práce s osobním počítačem a internetem.

Konkrétní cíle vzdělávacího modulu jsou:

1. poskytnout návod, jak vytvořit školní parlament na střední škole;
2. vytvořit metodiky, skripta a pracovní listy pro žáky v prezenční a distanční formě;
3. poskytnout metodický materiál pro koordinátory ŠP, pedagogické pracovníky a vedoucí pedagogické pracovníky na střední škole;
4. vyškolit koordinátory, kteří ŠP povedou;
5. vytvořit studijní materiály pro lektory, kteří budou školit další pedagogické pracovníky.

2 Osnova vzdělávacího modulu, vymezení jednotlivých tematických celků vč. hodinových dotací jednotlivých témat

2.1 Osnova vzdělávacího modulu, hodinové dotace

Vzdělávací modul 05 Modul pro žáky SŠ vzdělávacího programu „Studentský parlament jako nástroj pro rozvoj kompetencí pro demokratickou kulturu“ se skládá z těchto tematických celků (TC):

<i>číslo TC</i>	<i>název TC</i>	<i>hodinová dotace</i>
I	Rozvoj demokratické kultury	5
II	Co je to školní parlament?	2
III	Osoba koordinátora	2
IV	Volby	3
V	Fungování a pravidla parlamentu	2
VI	Kompetence, role, funkce školního parlamentu	2
VII	Metody práce školního parlamentu	3

VIII	Náplň práce – co parlamenty dělají	3
IX	Agenda a jednací řád parlamentu	2
X	Memorandum (smlouva)	2
XI	Školní parlament a školská rada	2
XII	Školní parlament a zapsané spolky	2
XIII	Evaluaace a autoevaluaace	2

2.2 Vymezení jednotlivých tematických celků, anotace tematických celků

I. Rozvoj demokratické kultury

Úmluva o právech dítěte považuje za jeden z hlavních cílů výchovy přípravu dítěte na jeho odpovědný život ve svobodné demokratické společnosti. Rámcové vzdělávací programy vzdělávání vymezují jako jeden ze svých cílů vést žáky k tomu, „aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti“.

II. Úvod – Co je to školní parlament

TC II seznámí podrobně uchazeče s pojmem školní parlament. Školní parlament (nebo také žákovský/studentický parlament, zkráceně ŽP/SP) je ustanoven ze zástupců jednotlivých tříd 1.–4. ročníků SŠ, kteří se pravidelně scházejí a které koordinuje dospělá osoba z řad pedagogů. Hlavní náplní školního parlamentu je komunikovat s vedením školy a pedagogickými pracovníky a zároveň předkládat připomínky a náměty ze tříd, informovat žáky o dění ve škole.

III. Osoba koordinátora

TC III vymezuje osobu koordinátora. Osoba koordinátora vede žáky k uvědomění si nutnosti spolupráce, týmového rozhodování či rozdělení povinností, k odpovědnosti za svá rozhodnutí a demokratické výchově. Koordinátor funguje jako prostředník mezi vedením školy, ostatními kolegy a žáky. Koordinátor musí zpočátku obvykle bojovat

proti předsudkům ze strany vedení školy, s neochotou kolegů v pedagogickém sboru a s malou motivací u žáků.

IV. Volby

TC IV se podrobně věnuje volbě zástupců do školního parlamentu. Volby jsou hlavním mechanismem demokracie, kterým žáci vybírají ze svých řad zástupce do školního parlamentu. Nejčastěji třídy nebo ročníky delegují své/svého zástupce a předávají jim/jemu některé své pravomoci.

Volby ve školách se podobají svým systémem, organizací i průběhem volbám do Parlamentu ČR, přesto lze aplikovat několik volebních modelů (např. poměrné zastoupení podle tříd, ročníků, podle roku narození, pohlaví apod.).

V. Fungování a pravidla parlamentu

TC V se věnuje fungování a pravidlům školního parlamentu. Koordinátor společně se členy školního parlamentu stanoví základní funkce parlamentu a jeho pravidla.

VI. Kompetence, role, funkce školního parlamentu

TC VI vymezuje kompetence, role a funkce školního parlamentu. Před založením ŠP koordinátor stanoví, jakou roli bude toto školní sdružení zastávat, co bude v jeho kompetencích. Nejčastější rolí školního parlamentu je komunikace s vedením školy a pedagogickým sborem ve prospěch těch, kteří je jako své zástupce do školního parlamentu zvolili.

VII. Metody práce školního parlamentu

TC VII seznámí uchazeče vzdělávacího modulu s možnými aktivitami školního parlamentu. Školní parlament usiluje o naplňování cílů školy v oblasti osobnostní a sociální výchovy a ve výchově demokratického člověka.

VIII. Náplň práce – co parlamenty dělají

TC VIII seznámí uchazeče s obvyklými metodami práce školního parlamentu. V náplni práce je důležité stanovení cílů: krátkodobých, týdenních, měsíčních nebo celoročních.

IX. Agenda a jednací řád

TC IX seznámí uchazeče s tvorbou jednacího řádu. Zvolení členové školního parlamentu si na svém prvním zasedání stanoví jednací řád. Je to soubor formálních pravidel, jimiž se řídí výbory, skupiny a jednotky. Jde o nástroj upevňující demokratické principy ve skupině.

X. Memorandum (smlouva)

TC X seznámí účastníky modulu s pojmem memorandum a tvorbou smlouvy o spolupráci (memoranda). Memorandum je na rozdíl od smlouvy spíše neformální záznam nějaké skutečnosti, jednání nebo stanoviska. Jako legislativní oporu pro vznik memoranda nebo dohody o spolupráci můžeme použít § 1746 odst. 2 občanského zákoníku.

XI. Školní parlament a školská rada

TC XI seznámí uchazeče se zákonným orgánem školské rady a uvede možné způsoby spolupráce. Při základních, středních a vyšších odborných školách se zřizuje školská rada. Školská rada je orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům a studentům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy. Školská rada je právně ukotvena v § 167–168 školského zákona.

XII. Školní parlament a zapsané spolky

TC XII nastíní možnosti spolupráce parlamentu a spolku. Spolek je právně ukotven v § 214–302 občanského zákoníku. Při základních a středních školách běžně vznikají spolky (např. spolek rodičů a přátel školy, spolek rodičů, sdružení přátel školy apod.).

XIII. Evaluace a autoevaluace

TC XIII se věnuje problematice evaluace. Výsledky své činnosti předkládá školní parlament ve vhodné a adekvátní formě ostatním subjektům, které s ním tvoří školní prostředí. ŠP hodnotí svou činnost v krátkodobém i dlouhodobém horizontu.

3 Doporučené formy organizace výuky, harmonogram výuky

3.1 Doporučené formy organizace výuky

Z hlediska organizace výuky je zde několik důležitých hledisek, a to „s kým a jak“ pracujeme a „kde“ výuka probíhá:

- a) individuální výuka;
- c) individualizovaná výuka;
- d) projektová výuka;
- e) diferenciovaná výuka;
- f) skupinová a kooperativní výuka;
- g) týmová výuka;
- h) otevřené vyučování.

Dalšími kritérii pro rozdělování forem výuky může být např.:

- a) čas: vyučovací hodina (45 minut), vyučovací hodina praktického vyučování na SOŠ (60 minut), epocha ve waldorfských školách, exkurze apod.;
- b) místo výuky: nespecializovaná učebna, specializovaná učebna (např. laboratoř, tělocvična, kreslárna, jazyková učebna), sportovní hřiště, školní pozemek.

3.2 Harmonogram výuky

Hodinová dotace teoretické a praktické výuky vzdělávací modulu je stanovena v prezenční formě na 40 hodin:

1 h	Úvodní hodina, motivace ke vzdělávacímu modulu
5 h	Rozvoj demokratické kultury
2 h	Co je to školní parlament?
2 h	Osoba koordinátora

3 h	Volby
2 h	Fungování a pravidla parlamentu
2 h	Kompetence, role, funkce školního parlamentu
3 h	Metody práce školního parlamentu
3 h	Náplň práce – co parlamenty dělají
2 h	Agenda a jednací řád parlamentu
2 h	Memorandum (smlouva)
2 h	Školní parlament a školská rada
2 h	Školní parlament a zapsané spolky
2 h	Evaluace a autoevaluace
3 h	Praktická cvičení
3 h	Exkurze
1 h	Závěrečný test
40 h	Celkem

4 Doporučené metody výuky, učební pomůcky

4.1 Doporučené metody výuky

- Vysvětlování, výklad
- Záznam
- Diskuse, rozhovor
- Vyprávění
- Aktivizující metody: didaktické hry, řešení problému, situační hry
- Propojování poznatků z různých předmětů

- Práce s textem
- Předvádění, demonstrace, práce s obrazem
- Instruktaž
- Projektová výuka
- Analýza a vyhodnocení

4.2 Učební pomůcky

- Tabule, flipchart
- Audiovizuální pomůcky: obrazové a zvukové záznamy
- Pracovní listy, pracovní sešity, pracovní sešit pro domácí přípravu
- Nástěnky
- Zařízení výpočetní techniky: výukové programy

5 Požadavky na úspěšné absolvování vzdělávacího modulu

Aby bylo možné úspěšně absolvovat vzdělávací modul, je nutné nastudovat vzdělávací materiály a úspěšně složit teoretické či praktické zkoušky.

Každý účastník prezenční formy studia získá certifikát o absolvování modulu. Certifikát obsahuje kompletní označení vzdělávací instituce, název projektu a příslušného modulu, délku studia a časovou dotaci a obsahovou náplň modulu.

6 Způsob ověření získaných znalostí a dovedností

Zvládnutí prezenční formy studia je ověřováno pomocí lektora, který účastníky školí v rámci vzdělávacího modulu. Pro úspěšné zvládnutí modulu účastník úspěšně složí teoretický test, vytvoří metodický materiál (pracovní list) a předvede praktickou ukázkou související s činností školního parlamentu. Lektor hodnotí účastníky formativním

hodnocením. Další formou hodnocení je neformální zpětná vazba o pokroku účastníků v rámci modulu.

Na základě výsledků ověřování lektor zpětně informuje tvůrce metodiky o případných nedostacích a předkládá možné úpravy studijních materiálů, které zkvalitní tyto vzdělávací opory pro další skupiny.

7 Profil absolventa vzdělávacího modulu

Profil absolventa je důležitým prvkem pro zajišťování a hodnocení kvality vzdělávacího programu. Profil absolventa musí nejen definovat cílové znalosti a dovednosti, ale i jejich ověřitelnost. Přesně a jednoznačně definuje, co absolvent vzdělávacího programu umí a zná.

Absolvent vzdělávacího modulu:

- definuje školní parlament jako součást školy;
- chápe význam a funkci školního parlamentu;
- definuje roli a fungování školního parlamentu;
- rozumí teoreticky organizaci voleb;
- zvládne zorganizovat volby;
- chápe pojem jednací řád a memorandum;
- je schopen sestavit jednací řád;
- je schopen vytvořit memorandum o spolupráci;
- rozumí orgánu školská rada a spolek;
- vyjmenuje kompetence školské rady;
- popíše možnou spolupráci se školskou radou;
- popíše možnou spolupráci se spolkem;
- chápe pojem evaluace a autoevaluace;
- aplikuje evaluační nástroje.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Toto dílo [Studentský parlament jako nástroj pro rozvoj kompetencí pro demokratickou kulturu – metodika modulu 05 – prezenční forma] je licencováno pod licencí Creative Commons [BY-SA]. Licenční podmínky navštivte na adrese

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>